

YÜREK MESELESİ

İki aydır silinmediği üzerindeki lekelerden belli olan kirli bir cama yaslanmışım başımı. Sokağı seyrediyorum öylesine. Dudaklarım yine bir çocuk gibi sarkık, gözlerim yüreğimde çöreklenen tüm umutsuzluklarımı ele veriyor. Kime gideyim, kime sığınayım, kime yanayım derdimi bilmem ki. Beynimi kemiren kimliği belirsiz bir duygu sirayet ediyor yüreğime, boğazıma, gözbebeklerime. Nereye baktığımı da bilmiyorum. Mahallenin kızları sokağın ortasında seksek oynuyorlar ben görmüyorum. Eskici kelimesini ağzında südürerek bağırarak bir eskicinin üç tekerlekli hurda arabası geçiyor pencerenin altından. Metal tekerlerin kuru gürültüsünü duymuyorum nedense. Bir tek karşı avludan Hasibe Teyze'nin sesi geliyor kulaklarıma. "Kırarım ayaklarını senin gelirsem" diyerek. Oğluna sesleniyor yine, bir oğlu var sanmayın yerinde durmaz, sanmayın ki haşarı. Bu minvalde hangi iklimdeyim, hangi dünyadayım ben de kestiremiyorum. Boş boş bakıyorum pencereden dışarı.

Bozkırın tam ortasında kara bir dağa yaslanmış bu kasabada şekillenmişti her şey. Toprak damlı evler, toprak duvarlar ve toprakla yoğrulmuş insanlar. Bu kasabada her şey topraktı. Umut topraktı. Delikanlıların mal varlığı birkaç dönümlük toprak. Gelinlik kızlara vaat edilen toprak. Çocukların oyuncağı toprak. Babamın tırnaklarının arası toprak. Annemin şifa niyetine aralıklarla fındık büyüklüğünde yediği toprak. Böyle olmuştu bu. Böyle olacaktı. Benim de oyuncağım toprak olmuştu zamanında. Metalik renkli ve dönen tekerlekleri olan bir oyuncak arabanın hayali altında hep çamurdan yapmıştım oyuncaklarımı. Çamurlu ellerimle toprak damlı evimize girmeye çalışırken kapıda pusuya yatmış bir şekilde beni beklerdi annem. Bir yandan ellerime vurur bir yandan bakır bir güğümünden döktüğü suyla ellerimi yıkardı. Çocuk yüreğim bu, kim ne derse desin toprak yüzünden ne kadar dayak yerse yesin, toprakla çamurla oynama öğüdüne hep kulağımı tıkardı. Aslında özledim çamurun kokusunu. Elimi sarıp sarmalayan o efsunlu ve o mistik dokusunu. Çamur çocukluğumun tercümanı idi. Hayallerimin ve beklentilerimin birer izdüşümü. Şimdi kırk yaşına merdiven dayamış halimle çıkıp mahallede çamur karmak ve çocukluğumun o tozlu yapraklarını aralamak istiyorum. Hasibe Teyze'nin oğlu Sefer. En çok o sever bu toprakla oynamayı çocuklar içerisinde. Veysel belli ki Sefer için söylemiş "Benim sadık yârim kara topraktır" diyerek sazın teline düşürdüğü ifadelerini. Yaşı benim yaşım kadar var. Bıyıklarını kesmeseler kaytan kaytan duracak. Sevmez ayakkabı giymeyi. Tabanına dikenler batacak ille. İlle o toprağın ayazını ayağıyla duyacak, ille o toprak ateşiyle o ayağı yakacak. Kimi zaman ayak parmaklarında cam kesigi, kimi zaman o parmakları kanar görürüm. Şair yüreğim işte neyleyim, kendimi o demde yaralı, o demde yanar görürüm. Çocukken bir rahatsızlık geçirmiş annemin anlattığına göre. Kendi büyümüş garibim. Bedeni bedenim kadar var. Ama zihin olarak çok gerilerde kalmış Sefer. Sanki üç dört yaşında bir çocuk gibi. Yüreğine daha düşmemiş fitne fesat. Diline dokunmamış gıybet olgusu. Kirlenmemiş yüreği daha Sefer'im. O yüzden seviyorum bu koca adamı. O yüzden sokağımıza her adım atışımızda onu görmek istiyorum. Bir tek şekere sevinç çılgılığı atan koca adam. En çok meydandaki bakkalın önünde görürdüm onu. En çok kahvehane önünde dizili tahta masalarda oturan yüzü güneş yanığı adamlardan bir lira isterken görürdüm. Öyle sevimli bir yüz ifadesi vardı ki, avuçlarını açıp boynunu yıkarak "bala vaaa mı" (para var mı) diye soruşuna kimse kayıtsız kalamazdı. Bütün masaları tek tek dolaşır, her masadan, her kişiden ve er kişiden ne koparırsa cebine atardı. Topladığı bu paraları ise şaka yollu geri istediklerinde çehresi değişir saldırgan bir tavır takınırdı. O yüzden kahvehane ahalsinin Sefer'i kızdırmak çileden çıkarmak için sık sık başvurduğu yöntem Sefer'den para istemek olurdu. Neden kızdırırlardı ki bu çocuğu. Neden bu melek yüzün şeytani bir hal almasını isterlerdi ki. Hiç anlam veremiyordum. Oysa Sefer, şu koca dünyada bir avuç şekeri olsun, bir de cebinde şıkırtısını duymak istediği bir avuç demir parası. Başka yoktu bu adamın derdi kederi ve yarası. Öylesine hareketliydi ki Sefer, yerinde bir türlü durmak bilmezdi. Sabah kahvaltısını bile yapmadan dışarı çıkmak isterdi kimi vakit. Sanki kahvaltı masasına oturduğunda dışarıda onu bekleyen her şey kaybolacak, koşup

oynayacağı yollar sokaklar elinden alınacaktı. Bu yüzden annesinin ısrarlarına rağmen kahvaltı sofrasına bile oturmazdı çoğu zaman. Klasik cümleler yankılanırdı sokağımızın orta yerinde. Her zamanki gibi Hasibe Teyze'nin **“oğlum bir iki parça bir şeyler yesene, bak yumurta kaydattım senin için, bak balımız da var, bak süt ısıttım, otur şu sofraya ”** diyerek yalvarmasına rağmen kendini sokağa atardı Sefer. Sefer kimselere zararı olmayan kendi halinde bir delikanlıydı. Çoğu vakit annesi izin vermezdi dışarı çıkmasına. Boğulurdu belki de dört duvar arasında kalmaktan. Belki de çocuk sesine, belki de göğün mavisine, kuşların kanat çırpışına, koyunların kuzularına karışmasına, yoldan geçen arabaların çıkardığı toz bulutlarına, çelik çomak oynayan çocuklara, bisikletlerin metalik renklerine sevdalıydı. Zor bela alabilirse izin, tahta sokak kapılarının önünde oturur, yoldan geçen insanlara el sallardı. İlkokula giden çocuklar Sefer'i gördükleri an etrafına üşüşür, bir yandan deli Sefer, deli Sefer diye bağırırlardı. Sefer her ne kadar sinirlense de sinirine hâkim olmaya çalışırdı. Tutup dövmekten ziyade kendisini rahatsız eden çocukların yanından uzaklaşmayı tercih ederdi. Oysaki Sefer çelik çomak oynamaktan yanaydı, Sefer saklambaç oynayan çocukların arasında kalmaktan yanaydı. Sefer adam yerine konulmanın, birisinin kendisine merhaba demesini duymanın, insan olmanın sevdasında idi. Ne var ki bu kasaba Sefer'e kapalı bir dünyaydı.

Kirli bir camın ardından bakıyorum Seferin kapalı dünyasına. Seferlerin avlusundan koyun kuzu sesleri geliyor kulağıma. Şu camlar kirli olmasa daha net göreceğim aslında. Kızmadan da edemiyorum eşime. Bu camları erkek halimle ben mi söyleyim diyerek. Son günlerde zaten sinirlerim allak bullak olmuştu. En ufak bir şeyde patlama raddesine geliyor, ufacık şeylerden büyük kavgalar çıkarmak için potansiyel sahibi hissediyordum kendimi. İçerisinde bulunduğum ruh halim gerçekten iyi değildi. Bu çıkmaz sokaklardan nasıl çıkarım. Bu çözülmez düşümleri olmayan tırnaklarımla nasıl çözerim. Boynumu sıkıyan o gizli eli nasıl çekerim boynumdan. Sıkıntılımdan sıyrılmak adına hangi kapıyı çalsam boş dönüyorum. Kime varsam çözüm üretmiyor kimse, okkalı bir nutuk dinliyorum o kadar. Neymiş efendim, bu duruma düşmeden önce düşünecekmişim olacakları. Neymiş efendim tutarsız gitmişim. Hesapsız yol almışım. Tamam haklılar. Ama her fırsatta bunu başıma kakmaları, her fırsatta dile getirmeleri canımı sıkıyor artık. Her defasında bana nutuk atmaya gerek var mıydı? Tamam, hata etmişim ona güvenerek. Yüreğim derdim ona. Yüreğim. Başka bir şey demezdim. Şiirin pek inmediği, şiirin okunmadığı bir iklimde, şiirin yüreklere pek dokunmadığı bir demde tanımışım onu. Küçük bir zaman içinde çok şey pay edilmişti kendisi ile. Kır düşmüş saçlarında gecikmişliği görürdüm. Onu daha erken tanısam, derdine kederine daha erken tanık olup, daha erken ortak olsam saçlarına kır inmezdi derdim kendi kendime. Şiiri ortak dilimiz saymıştık her ikimiz de. Şiirce olmuştu ortak lisanımız Ayı memleketlere düştüğümüz demde yıldızlarda buluşmuştuk. Adı Rızaydı. Bir fırın tezgâhının ardında tanıdığım bu adam ekmeklerini şiir tadında çıkardıkça, tandır ekmeğinden vazgeçmişim ilk kez. Şehir ekmeğinin tadını işte o vakit almıştım. On seneye sığdırılmış koyu bir muhabbet, bir emek yığınıydı yaşadıklarım. Kahır da çekilmişti beraber, cefa da. Sevinçler yaşanmıştı, yanında sefa da. Kum deryasında ırmak görmüştük. Bir damla suyun düşmediği iklimlere Sakarya nehrini taşımalarını öğrenmiştik Ta ki ona inanıp ona güvenip o borcun altına kefil sıfatıyla imza atıncaya dek. Bu vakte kadar mahkemenin, icranın avukatının, haczin ve kesintinin yanından geçmeyen yüreğim bunları da görmüş, elimden ekmeğim, hanemden ışığım çalınmıştı. Evlat “süt baba, gelirken süt getir” derken, akşam eve eli boş gelmenin utancı öyle bir şeydi ki. Eşime beğendiği entariyi alamamak, sofrada tadı bulamamak hem de. Yine de küsmedim. Konuşmak, çözüm üretmek adına çaldığım o on senelik dost kapısından da küfürlerle kovulduğum demde. Anlamamıştım. İnananda mı, inandıranda mı, bu kocaman suç kimde. Bir daha adım atmadım o fırından içeriye. Bir daha uğramadım o sokağa. Ama düşlerimde ekmeğin kokusu ve o dost cemalin dokusu hiç eksik olmadı. Gel dese gidecek oldum. Teselliyi yine şiirde ve şairliğinde buldum. Belli ki bu kirli camlar o adamın kiriydi. Sevgi kirlenmişti benim nazarımda. Dost kirlenmiş, dostluk kirlenmişti. Bunlar kirliyi cihanda, benim için her şey kirliydi. Bu duygularla epeyden beri dikildiğim pencerenin önünden çekiliyorum. Bugün ödemem gereken birkaç borcum vardı. Alacaklılar son ihtarı da çekmiş ve beni adeta köşeye sıkıştırmışlardı. Yoktu ki versem, kazandığım da icra yoluyla elimden alınıyordu. Dolayısı ile emeğim ekmeğim, sevincim umudum, oğlumun oyuncakları, eşime alamadığım

entarıler bir bir elimden çalınıyordu. Dün ne kadar da umutluydum. Fazlı ağbeyden alacaktım birkaç yüz lira. Gel de vereyim demişti. Ne var ki kapısını çaldığımda bin dereden su getirmiş, az evvel birisinin geldiğini acil ihtiyacından ötürü ona verdiğini söylemişti. Bugün kahvehanede birkaç kişiye bakayım. Bulurum bir şekilde diyerek çıkıyorum evden dışarı. Elif Kadın önce sulamış sonra süpürmüş kapısının önünü. Mahallede en titiz olanı o zaten. Zaten kirli görmek imkânsızdı o kapının önünü. İki senedir küs olduğumuz bir diğer komşuyla göz göze geliyorum sokak ortasında. Beni gördüğü an istem dışı dönüyor başka tarafa yönünü. Mahallenin haşarı çocukları Kimbilir neyin peşindeler yine. Bugün yine yapılacak bir sürü yaramazlıkları vardı anlaşılın. Yine yakalayabilirlerse sokak kedilerinin kuyruklarına teneke bağlayacaklar, yine komşu evdeki Aslı'nın saçlarını çekiştirecekler, yine ağaçların dallarına tahta parçaları ile vurarak düşürdükleri dallarla zafer çığıllıkları atacaklardı. Yine abur cubur yiyeceklerle karnını doyuracaklardı. İki üç çocuk nedense yan yana geldikleri zaman yüreklerindeki haşarı çocuğa engel olamıyorlardı. Kırmayı dökmeyi incitmeyi çok seviyorlardı. Bereli diz kapakları ve kabukları asla kurumayan yaralı dirseklerini açıkta bırakan kısa pantolonlu yaramazlar kırmayı dökmeyi incitmeyi çok seviyorlardı. Bu yüzden sık sık ailelerine şikâyetler gidiyor ve sık sık anne ve babalarından azar işitiyordu bu çocuklar.

Ortasından şehirlerarası bir karayolu geçen bu kasaba sabahın ilk ışıklarıyla beraber hareketlenmeye başlamıştı. Kahvehane önüne serpiştirilen sekiz on masaya dörderli beşerli gruplar oturmuştu. Geri kalan birkaç kişi kendi aralarında sohbet ediyorlar, yoldan geçen bir taşıt olduğunda sohbetleri bölünüyor, taşıt gözden kayboluncaya kadar taşıtı izliyorlar, sonra sohbetlerine tekrar başlıyorlardı. Ne vakit bir traktör gözüксе ilerden, gözler hemen traktöre odaklanmaya başlıyordu Kimin traktörü, nerden geliyor, kim geliyor, ne getiriyor, nereye gidiyor sorularıydı kafalara takılan. Bu minvalde selam vererek yaklaşıyorum kahvehane ahalisine. Boş bir masada karar kılıp oturuyorum bir köşeye. Köy meydanında bulunan bu kahvehane, bir bakkal, bir de cami etrafında; güneşten ve sohbetten nasip almaya çıkardı hanelerin işi olmayan erkekleri. Burada oturanların en büyük zevki gelip geçen araçlara bakmak, sokaktan geçen kişileri izlemek ve bunlar hakkında olumlu veya olumsuz yorum yapmaktı. Onlar için sohbele esas olacak konu her zaman hazırды.

Oturduğum iskemleden istem dışı olarak bende ahaliye uymuş ve etrafı gözlemlemeye başlamıştım. Bizim sokağın başında bir hareketlilik dikkatimi çekmişti. Mahallenin haşarı çocukları yine iş başındaydı anlaşılın. Aralarına aldıkları bir yüz çekti dikkatimi. Mahallenin haylazları Sefer'i görünce bugün ilk yaramazlıklarını Sefer üzerinde uygulamaya karar vermişlerdi. Sefer diz kapağında büyükçe bir yama bulunan kirli sarı pantolon, üzerinde eski bir gri ceket ve başında babasının kullanmadığı bir kasketle oldukça sevimli görünüyordu. Evlerinin önünde kendisine küçük gelen dünyayı biraz daha genişletme arzusuyla boş bir kola şişesini top niyetine ayaklarıyla yuvarlayarak gelmekteydi sokak aralarından. Bir süre sonra yol kenarında bir taşın yamacına bıraktı şişeyi. Dönüşte aynı oyunu oynamayı düşünüyordu. Dört yaramazdan birisi olan Efecan deli Sefer deli Sefer bizi yakalayamaz diyerek Sefer'in önünde atlamış ve türlü maskaralıkla Sefer'i çileden çıkarma yarışına girmişti. Sefer umursamaz bir tavırla yolunu değiştirse de karşısına Salih çıkmıştı. Salih de Deli Sefer diyerek Sefer'i kızdırmaya çalışıyordu. Demir ve Selim ise Sefer'in başındaki kasketi kapmaya çalışıyordu. Sefer çocukların onca çabasına rağmen sinirlenmemiş kasketini bağrına basarak sokak aralarına kaçmıştı. Normalde Sefer sinirlenmemeye çalışsa da belli bir süreçten sonra sinirlenir ve çocukların üzerine yürürdü. Tutup dövmekten ziyade kendisini rahatsız eden çocukları kovalayıp içinden sıyrılmak isterdi bu durumun. Çil yavrusu gibi dağılırdı çocuklar. Onlar için en güzel oyun buydu. Sefer'i kızdırmak ve kendilerinin Sefer tarafından kovalanmasıydı onları mutlu eden olgu. Köy meydanında ise çocuklardan ziyade yetişkinlerin eğlence kaynağı idi Sefer. Ne vakit oturmak istese bir sandalyeye ve uymak istese topluma, yüzüne bir şamar gibi inmekteydi duyarsızlığın ve duygusuzluğun elleri. Kimileri bu delikanlı çocuğu kızdırmaya veya bir dondurma alma vaadiyle bir başkasına saldırtmaya, hatta ve hatta Sefer'in kemerini çözmeye çalışarak bağırmasını duymaya o kadar hevesliydi ki. Yüreğinde daha yaşanmamış çocukluğu ile Sefer'e sigara içirmeye çalışırlar, Sefer'in şaşkınlığı, korkusu ve öksürmesi karşısında kakhahalara boğulurlardı. Beş dakika geçmeden meydanın ortasına doğru gelirken gördüm Sefer'i. Çıktığı son

sokağın önünde duran yılların yorgunu Sıdika Teyzeye bakıp el salladı, Sıdika Teyze Orta Anadolu'nun bağısladığı şiveyle;

-‘Nögrün Sefer’in, niree giden bakiyim sen’

Sefer eliyle köy kahvehanesini işaret ederek yürüdü, yol kenarında kıvrılmış yatan çoban köpeğinden korkarak biraz duraksadı. Köpek her ne kadar onu görmese de o köpeği görüyor ve korkuyordu. Yürüyüp yürümek arası kararsız kaldı. Sıdika Teyze bağırdı:

-‘Yörü git guzuum, bişi yapmaz sana. Isdırmaz Isdırmaz.’

Küçük yüreğinde büyük çarpıntılarla ulaşmıştı Sefer köy kahvehanesinin önüne. Kendisine dondurma alacak ya da kola söyleyebilecek bir tanıdığı olup olmadığına baktı. Dayısı yoktu, amcası da. Olsalardı mutlak suretle bunlardan birisine istediği yiyecekleri aldırmasını bilirdi. Etrafını uzunca bir süre süzükten boş bulduğu bir sandalyeye oturdu. Kasketini çıkardı şöyle bir tozunu almak için iskemlenin ayaklarına vurdu. Kendisine takılan bir iki kişiye aldırış etmedi. Gülümseyerek geçiştirdi. Bir ara göz göze geldik kendisi ile. Kafa salladık selam tadında. Ben ona, o bana.

Gelirse Durmuş’u bekliyorum. Dün avans almış, birazdan gelir buraya. Verirse ondan alacağım iki üç yüz lira. En azından rahatlarım. En azından beni alacaklı sıfatıyla sıkıştıran birkaç kişinin çenesini kesmiş olurum. Fazla da beklemedim Durmuş’u zaten. Çift egzozlu eski model bir motosikletin önce kuru gürültüsü geldi. Sonra da Durmuş’un kendisi. Direkt oturduğum masaya yöneldi. Ufak bir hasbıhalden sonra durumu açtım. Öylesine doluyum ki, öylesine titriyor ki sesim, yokluk hiç bu kadar sıkılamıştı boğazımı. Açlığın ve parasızlığın bu kadar acımasız olduğunu bilmiyordum. İster istemez gözlerimden birkaç damla yaş süzülde Durmuş’a durumumu izah ederken. Ne de olsa emmiogluyuz. İster istemez sesim ağlamaklı oldu. Çocuğun acil ihtiyaçları vardı. En çok o kemiriyordu zaten içimi. Zaten Durmuş da bu koca kasabada tek umudumdu. Sesinden soluğundan elinden kolundan bakışından anlamıştım zaten Durmuş’un da bin dereden su getireceğini. Bir an haykırmak istedim. Yoksa yok de, bana bahane üretme Durmuş diyerek. Son noktayı da kendisi koydu zaten. Kusura bakma diyerek. Öylece kalakaldım masada. Durmuş da müsaade isteyerek ayrılmıştı yanımdan. Ellerimin arasına başımı koydum. Gözlerim tahta masasının gözenekleri arasında dağlar kadar büyük yarıklara takıldı. O yarıkların içerisinde düştüm sanki. Dipsiz derin okyanuslara. Yusuf’un atıldığı kör kuyulara. Elimi bir kez daha göturdüm gözlerimin altına. Bir kez daha sakladım parmaklarımın arasına gözyaşlarımı.

Başımı kaldırdım, artık eve gitmeliyim. İçtiğim çayın parasını ödeyemez haldeyim. Beynim uyuşuyor adeta. Boğazımdaki o el daha bir sarılıyor boğazıma. Sol tarafımdaki masada oturan seferle göz göze geliyorum. Bir tuhaf bakıyor gözlerimin içine. Daha bir değişik. Bu adamın gözleri bakmazdı böyle hiç. Usulca kalktı Sefer yerinden. Oturduğum masanın yamacına geldi. Gözlerimden akan yaşa baktı önce, o yaşın süzülüşüne. Göz bebeklerinin o bir katre yaş milim milim yol alırken izlediğini hissediyordum. Sefer yutkundu, bir şeyler söylemek istedi boğuk cümlelerle. Söyleyemedi. Sağ elini omzuma koydu. Diğer elini cebine atarak şöyle bir karıştırdı cebini. Bir avuç metal para çıkardı. Tedavüldeki en küçük metal paralardan bir avuç ve uzattı bana doğru. Bir eli omzumda, bir eli karşımda, avucunda tüm servetini, tüm umudunu, mal varlığını, hayallerini, emeğini bana uzatıyordu Sefer. Dünya başıma yıkılıyordu sanki. Sefer bana her şeyini veriyordu. Kimselere bir kuruşunu kaptırmayan ve böyle bir risk altında canavar kesilen sefer bana dünyasını sunuyordu. Kararan tırnaklarını gördüğüm toz toprak içerisindeki kirliliğini ellerini avuçlarımın içerisine alıyorum Sefer’in. Ve öpüyorum avuçlarının kirliliğini ellerini. Yüreğine kurban olduğum adam. Herkeslerden çok yüreği olan adam. Koca adam Sefer. Gözlerinin içerisine bakıyorum. Tutunuyorum toprak kokulu ellerine, dipsiz derin dehlizlerden çıkıyorum.